

Nr 501

Av herr **Jansson** i Aspeboda, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 59, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957.

Enligt 1 § andra stycket förordningen om investeringsavgift för år 1957 är från avgiftsskyldighet befriade vissa statsägda företag ävensom aktiebolag och ekonomiska föreningar, vari kommun äger mer än 9/10 av aktie- eller andelskapitalet, under förutsättning att bolaget eller föreningen inte driver byggnadsverksamhet. Från avgiftsskyldighet har vidare frikallats vissa bostadsföreningar och bostadsaktiebolag samt folketshusföreningar, folkparksföreningar och liknande organisationer.

Vidare gäller att om myndighet lämnat statligt bidrag eller lån eller ställt statlig lånegaranti för viss investering, denna icke skall anses som avgiftspliktig investering till den del kostnaden täckts av bidraget eller lånet eller genom utnyttjande av lånegarantien.

Inte heller uttas avgift för investering som uteslutande eller väsentligen tillkommit för civilförsvars- eller beredskapsändamål eller för investering i fastigheter och inventarier, som utnyttjas eller är avsedda att utnyttjas för produktion eller distribution av elektrisk kraft.

Liknande bestämmelser fanns i tidigare gällande förordningar om investeringsavgift.

Det finns emellertid investeringar, som är minst lika angelägna eller kanske t. o. m. mer påkallade ur allmän synpunkt än de som nu är undantagna från investeringsavgift. Detta framgår bl. a. av de förslag till uppmjukningar i förordningen, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition nr 59. Det kan emellertid tagas för visst att man inte ens med dessa uppmjukningar når alla sådana investeringar, som får anses vara i hög grad samhällsnyttiga. Det kan t. ex. röra sig om företag som till mycket stor del — ehuru mindre än 9/10 — ägs av kommun eller annan samfällighet. Eller fråga kan vara om investeringar, som är av synnerlig vikt för folkförsörjningen eller som tillkommit i syfte att bereda avsättning för produkter, som eljest inte kunnat tillvaratagas.

Som exempel kan framhållas ett aktuellt fall. I Orsa socken har tidigare stora kvantiteter mindervärdigt virke använts till träkolsframställning för

järnbrukens behov. Sedan efter andra världskriget arbetslönerna och därmed framställningskostnaderna för träkolen stegrats, har träkolsförbrukningen sjunkit till en bråkdel mot tidigare. På kommunalt initiativ planerades under år 1955 en fabrik i socknen för tillvaratagande av klenvirket. Ett aktiebolag bildades, i vilket Orsa jordägande socknemän tecknade aktier för en miljon kronor. Återstående del av aktiekapitalet — 231 000 kronor — tecknades av enskilda, huvudsakligen småbrukare i socknen. Borgen å betydande belopp ställdes av kommunen och socknemännen. Beslut fattades om uppförande av en fabrik för tillverkning av spånplattor. Därvid förutsattes att någon investeringsavgift inte skulle uttagas i investeringar under år 1956. Byggnadsarbetet påbörjades i slutet av år 1955 och fortgick under år 1956. På de investeringar som gjorts utgår investeringsavgift med ca 425 000 kronor. Ett erläggande av denna avgift skulle beröva fabriken dess driftkapital.

Investeringar av denna och liknande art, vilka ur såväl näringspolitiska som nationalekonomiska synpunkter är av stor angelägenhetsgrad, borde kunna komma till stånd utan att investeringsavgift uttages. Då det emellertid torde ställa sig svårt att i författningen angiva de olika fall, i vilka befrielse från dylik avgift är påkallad, synes lämpligare att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att, då så befinnes påkallat ur allmän synpunkt eller eljest synnerliga skäl föreligger, meddela befrielse från skyldighet att utgöra investeringsavgift eller förordna om restitution av redan erlagd sådan avgift. Dock bör därvid endast investeringar som skett efter utgången av år 1955 ifrågakomma.

Med hänvisning till vad som anförts får jag hemställa,

att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att, då så befinnes påkallat ur allmän synpunkt eller eljest synnerliga skäl föreligger, meddela befrielse från skyldighet att utgöra investeringsavgift eller förordna om restitution av redan erlagd sådan avgift, som påförts eller skolat påföras enligt förordningen om investeringsavgift för år 1956 eller förordningen om investeringsavgift för år 1957.

Stockholm den 26 februari 1957

Rob. L. Jansson
i Aspehoda